

er klart, at Meningerne derom altid kunne være forskellige, og det er aldeles naturligt, at de, som staae udenfor de militaire Forhold, kunne have en anden Overbeviisning og en anden Følelse i saa Henseende, og mine, som den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amts 4de Valgfreds (Grundtvig), at der i det, som de Paagjældende have foretaget sig, jo slet ikke kunde siges at være noget Ondt. Men, mine Herrer, der er vistnok mange Ting, som kunne foretages i militaire Forhold af militaire Personer, og som, medens de udenfor de militaire Forhold maae synes meget tilladelige og ikke i fjerneste Maade have nogensomhelst ond Character, dog kunne paadrage de Paagjældende de værste Følger. Ja, den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amts 4de Valgfreds (Grundtvig) leer af det, men det er dog aldeles vist, at, dersom den af ham fremhævede Forestilling blev herfærdig hos de Militaire, kunde det ende paa en Maade, som ikke vilde opfordre de Paagjældende til at lee. Det er, synes mig, aldeles klart, for at berøre et Hovedpunkt, som den ærede Rigsdagsmand for Præstø fremsatte og stærkt udhævede, nemlig, at der dog maaatte tilkomme Landets Ungdom i Hæren den samme borgerlige Ret og Frihed, som der gives os Andre, og at, dersom det ikke var Tilfældet, kunde vi ikke være tjente med selv at have en saadan Frihed, at en saadan Forening maa kaldes høist besynderlig. Disse Ord bleve netop udtalte (Grundtvig: Ja); men den Anskuelse, de indeholde, er meget urigtig (Grundtvig: Eaa?); det skal jeg tillade mig at bevise saaledes, at den ærede Rigsdagsmand maafee selv vil indrømme det. Det forekommer mig nu først at maaatte være temmeligt klart for Enhver, der blot har nogen Forstilling om de militaire Forhold, at der virkelig umulig i denne kan gives den samme Frihed som udenfor Armeen. Man kan naturligvis gaae meer eller mindre vidt i de Indskrænkninger, som Disciplinen ansees at fordrer, men at Disciplinen ikke skulde have nogensomhelst Betydning eller særlig Virkning, at Friheden for de Militære i Tjenesten skulde være aldeles den samme som for alle de øvrige Borgere, synes mig at være en Paastand, som i sig selv lettelig maa erkjendes for at

være urigtig; men dertil kommer, at vor Grundlov, som den ærede Rigsdagsmand jo saa vel kjender, idet han selv har været med at give den, udtrykkelig opstiller en Forskjel netop i denne Henseende. Hvorledes vil man kunne sige, at der dog maa paastaaes den samme Ret og Frihed for Armeen som for enhver Anden, naar man ikke blot kjender men har vedkjendt og sluttet sig til Grundloven, der aldeles bestemt optager og udtaler en Forskjel i flere vigtige Retninger af den borgerlige Frihed mellem Militaire og Andre. Det er jo netop udtrykkelig sagt i den 99de Paragraph af Grundloven, at Krigsmagten ikke kan have den samme Frihed eller de samme Rettigheder som de øvrige Borgere i flere meget væsentlige Henseender, saaledes i hvad der vedkommer Bestemmelserne om Arrest og de desangaaende hjemlede garanterede Forfrister i § 85, men ogsaa hvad der især maa fremhæves, da det netop vedkommer den Frihed, hvorom der her i Henseende til Forfristerne om Forenings- og Forsamlingsretten i §§ 92 og 93 i Grundloven er Tale. Det er altsaa klart, at med Hensyn til det Punkt, som her er Tale om, vilde det være ikke blot i sig selv, men i det mindste, unaturligt at opstille den Sætning, at der i Almindelighed skulde være samme Frihed for Militære som for Borgere udenfor Armeen, men en saadan Sætning vilde derhos endog staae i den bestemteste Strid med de udtrykkelige Ord i selve Grundloven, der netop fastsætter særlige Regler angaaende Forsamlinger og Foreninger blandt Militære, idet den foreskriver, at disse endnu skulde vedblive at være undergivne de Indskrænkninger, der følge af de militaire Loves Forfrister. Nu kan man jo naturligvis have meget imod disse militaire Loves Forfrister, og mene, at de kunde og burde være anderledes; men det er allerede blevet fremhævet af den ærede Krigsminister i den Anledning, at der ikke er anden Veie at gaae i den Henseende, hvis der er Noget, man er misfornøjet med, end at søge at faae det forandret ad Lovgivningens Veie, og der er jo netop skeet de Skridt fra Regeringens Side, som i den Henseende kunde skee, ved Forelæggelsen af udsørgte Lovudkast med Hensyn til Disciplinarmyndigheden og navnlig